

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (Inserate)** se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 50.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 3. marca 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Škandalozna vladna predloga za davek na vino mošt in — sadjevec.

Navedemo najprej glavna določila vladne predloge za razširjenje davka na vino, mošt in — sadjevec. Zakonski načrt imenuje vse te pijače kakor tudi vinsko brozgo le kratko pod skupnim imenom »vino«. Najvažnejša določila vladnega davčnega načrta so v kratkem sledeča:

1. Odslej bi naj bilo davku podvrženo v naši državni polovici vse za konzum določeno vino, vinski mošt, vinska brozga (Weinmaische) in sadjevec in sicer vino po K 4 za hektoliter, vinski mošt po K 3.60, grozdje (brozga) po K 3.— in sadjevec po K 1.—. Ta davek ne loči več prodaje na drobno in na debelo.

2. Navedene pijače so tega užitninskega (vinskega) davka oproščene v sledečih slučajih: a) ako se kot lastni pridelek porabijo v domačem gospodarstvu (za lastne ljudi in za delavce) v dotični občini, kjer se jih je pridelalo. b) če se porabijo za izdelovanje kisa ali žganja. c) ako jih potniki pripelejo iz drugih dežel v določeni meri kot popotno pijačo.

3. Ta davek mora plačati: a) vsakdo, kdor nezadačeno vino, mošt ali sadjevec v kakršni koli meri kupi ali vzame iz druge občine iz lastne kleti za porabo; davek se mora plačati takoj po prevozu pijače. b) oni pridelovalci vina, mošta in sadjevca, kateri v eni in isti občini pridelujejo in prodajajo vino na drobno, ako prostori za vinotoč niso povsem ločeni od onih, kjer imajo zalogo nezadačenega vina. c) oni vinorejci, ki točijo svoj pridelek »pod vejo«, imajo zadačiti zgolj ono množino, ki je za točenje na drobno namenjena. — Davka prost je prevoz vina iz ene kleti v drugo v isti ali sosednih občinah, ako se vino prevaža v kletarske namene ali pa v kleti, kjer stalno ostane (prosta skladišča).

Ostale določbe vsebujejo večinoma navodila, kedaj in kako je naznaniti finančni straži prevožno, prodajo in sprejem omenjenih pijač, kako strogo se prestopki kaznujejo in kako ima finančna straža pri nadzorovanju postopati.

Rekli smo že kar v naslovu, da je ta vladna predloga škandalozna, je to smrten udarec, katerega se namerava zadati naši komaj na novo oživelji vinoreji. Je to na eni strani težek, na drugi strani pa naravnost razdražljiv davek. Doslej je znašala v naših krajih užitnina na vino K 4.46 brez doklad, na sadjevec K 1.48; pobirala pa se je samo od one pijače, katera se je prodajala na drobno bodisi v gostilnah bodisi v vinotočih čez ulico. Ono vino,

katero se je na debelo bodisi prodalo, bodisi doma porabilo, četudi je bilo pridelano v sosednjih občinah, je bilo davka prosto.

Odslej bi se naj užitnina nekoliko znižala, a za to pa tako razširila, da bi skrajno neugodno uplivala na porabo in na cene vina, mošta in sadjevca. — Razdražljivo ni le neprestano nadzorstvo in dolžnostno vohunjenje finančnih organov krog kleti, razdražljivo je zlasti določilo, da se mora tudi za vino, ki se ga doma porabi, a se ga pridelava v drugi občini, plačevati davek! — Pomislimosamo na naše razmere! Kmetje v Savinski in Šaleški dolini, na Murskem in Dravskem polju kakor tudi v vinorodnih krajih samih, kateri imajo svoje vinograde in sadonosnike v drugih občinah, morajo plačevati po vladnem načrtu davek, ako hočejo lastno, s težkim trudom pridelano vino ali sadjevec popiti doma ali ga pa dati delavcem na polju. Če bode hotel kmet davka prosto piti lastno vino in sadjevec pri vinogradu, bo moral iti v klet, a še tam ga bo nadzoroval financer, koliko popije! Ako bode kupil vino ali sadjevec v sosedni občini za domače ljudi in delavce, bode treba plačati davek in seveda še neizogibne deželne in občinske doklade. V uvodu omenjene številke veljajo namreč le za donesek, katerega potegne država. Ako ne bodeš javil v teku 24 ur po sprejemu kupljenega vina ali 3 dni poprej, predno si začel delati iz kupljenih jabolk iz sosedne občine sadjevec, zapadeš kazni do 200 K.

Že iz navedenega je jasno, kako silno breme bi naprtil novi davek našim krajem, posebno še ker imamo same male občine in imajo kmetje skoraj povsod vinograde v tujih občinah. Dolgo je vlada molčala s podrobnostmi, boječ se opravičenega viharja in odpora. Sedaj ko vidimo nevarnost v vsej njeni velikosti in opasnosti, je naša sveta dolžnost, da se ji z vsemi silami upremo. Kakor smo javili, je Zveza Južnih Slovanov, v kateri sta tudi naša posl. gg. Roblek in Ježovnik, sklenila najodločnejši in najskrajnejši boj proti temu načrtu in namenu potegniti našim vinorejcem kožo z glave. Ali dolžnost je tudi naših vinorejcev, da poslance v njih boju proti požrešni vladi podpirajo.

Starostno zavarovanje delavcev na Francoskem.

V Celju, 2. marca.

Ministerski predsednik Bienerth je včeraj — zaradi lepšega — omenil, da stoji avstrijski parlament pred rešitvijo velikanskega socialnega zakonodajskega problema: starostnega in invalidi-

tetnega zavarovanja delavcev ter uslužbencev in samostojnih obrtnikov ter kmetov, ki nimajo nad 2400 K letnih dohodkov. Ne bode odveč, ako na kratko omenimo glavna načela starostnega zavarovanja na Francoskem, katero je po dolgem, več desetletij trajajočem boju vendarle sprejel francoski senat in je torej sedaj veljaven zakon.

V francosko socialno zavarovanje je pritegnjenih 11 milijonov delavcev; 6 milijonov samostojnih obrtnikov, najemnikov in malih kmetov lahko prostovoljno pristopi k starostnemu zavarovanju in ima potem iste pravice ko delavci in uslužbenci vseh kategorij, kateri še doslej niso imeli pravice do zavarovanja. V tem načelu je že velik razloček k nameravanemu avstrijskemu starostnemu in invaliditetnemu zavarovanju, katero zahteva obveznost tudi za kmete in obrtnike. Vsak francoski zavarovani delavec ima z dopolnjenim 65. letom pravico na starostno rento od letnih 350 do 500 kron. Ako postane pred 65. letom invalid, lahko zahteva izplačilo rente v manjšem obsegu. Vidi se torej, da polaga francoski zakon največjo važnost na starostno zavarovanje, v nasprotju z avstrijskim, ki se peča v prvi vrsti z invalidnostjo. Sicer pa lahko na Francoskem vsak zavarovane, tudi če še ni invaliden, zahteva že s 55. letom izplačilo starostne rente, ki je seveda nekaj manjša ko ona, katero bi pričel uživati s 65. letom. Take določitve ni v avstrijskem zakonskem načrtu. Po smrti oženjenega francoskega zavarovanca dobi vdova ali otrok skozi 3—6 mesecev mesečni znesek po 50 kron.

Stroške zavarovanja nosita delavec in delodajalec po enakih delih; na moške delavce pride letnega plačila 18, na ženske 12 in na nedoletne 9 kron v našem denarju. Naš avstrijski zakonski načrt je v tem oziru popolnejši, ker sloni na sistemu plačilnih razredov, računajoč z dejstvom, da dunajski delavec gotovo več zasluži ko n. pr. spodnještajerski ali dalmatinski. Francoski kmetje in obrtniki plačujejo po 8—13 kron letno. Država prispeva na Francoskem k vsaki renti 60, na Avstrijskem 90 kron. Prehodna določila nas ne

LISTEK.

Konovalov.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik.
(Dalje.)

Molčal je, nepremično zroč name. Videl sem, kako se poraja v tem njegovem pogledu dobrovoljen, jasen smehljaj in čakal sem nestrpnost, kaj mi bo odgovoril na moje besede.

Zaokrožil je ustnice, nato se je nežno nasmejal, se primaknil z mehko, žensko kretnjo bliže k meni ter mi položil roko na rame.

Stresel sem se v notranjosti, pričakujoč lepega plačila za svoj dolgi govor . . .

»S kako lahkoto ti gre to iz ust, bratec! In kod neki poznaš te razmere! Iz knjige? Prečitati si moral pač mnogo knjig! Ah, ko bi mogel tudi jaz toliko knjig prečitati! — Pred vsem govoriš tako usmiljeno, . . . tako ginljivo! Prvič sem slišal tako govoriti! Čudežno! Ljudje vale vedno krivdo svoje nesreče na druge, ti pa — na celo življenje. Po tvojih besedah ni človek pravzaprav ničesar kriv; že od rojstva mu je usojeno, da postane vagabund. In tudi o arestantih govoriš čudno: kradli so samo za to, ker niso dobili dela, a jesti so vendar morali, kakor drugi ljudje tudi! . . . Kako ginljivo je vse to pri tebi! Ti si, če te natančneje pogledam, dobrega, mehkega srca . . .«

»Ali si torej zadovoljen z mano?« sem rekel jaz.

»Ali sem prav govoril?«

»To moraš vendar ti bolje vedeti, če si govoril prav ali ne: saj znaš čitati. Če vzameš druge, je morda prav, kar se pa tiče mene . . .«

»No? . . .«

»Je vendar nekoliko drugače . . . Kdo je kriv,

da sem pijanec? Moj brat Pavel — ne pije; v Permu ima tudi lastno pekarijo. In jaz ne delam nič slabše kot on — in vendar sem vagabund in pijanec in nimam niti svojega poklica niti gotove usode . . . In vendar sva otroka iste matere, skupaj odrasla; on je celo mlajši od mene. Iz tega sklepam, da v meni samem nekaj ni v redu . . . Jaz pač nisem rojen popolnoma kot tak, kakor drugi ljudje. Ti sicer praviš, da so vsi ljudje jednaki; rode se, žive tako dolgo kot jim je usojeno, in umro. Jaz pa moram biti gotovo drugačen človek . . . postavljen na posebno stezo . . . In ne samo jaz: takšnih je še mnogo! Posebna vrsta ljudi smo in ne spadamo v noben red življenja. Z nami se mora posebej računati; in mi potrebujemo posebne zakone . . . jako stroge zakone, da se nas more iztrebiti; kajti mi ne koristimo nikomur — zavzemamo le brez potrebe prostor na zemlji in smo drugim na potu . . . Kdo je kriv, da smo taki? — Le mi sami — sebi in življenju nasproti! Kajti nam manjka veselje do pravega življenja, in proti samim sebi smo brez usmiljenja . . . V nesrečnih urah so nas spočele naše matere — to je vse!«

Ta nepričakovani odgovor na moja razmotrivanja me je globoko dirnil . . . On . . . Ta velikan z jasnimi otroškimi očmi, je izključil popolnoma lahkim srcem samega sebe iz življenja in prišteval se je čisto hladnokrvno propalim eksistencam, ki se morajo ugonobiti! In vse to z nežno-otožnim smehljajem, s priprostostjo, ki me je naravnost očarala: nikdar še nisem naletel pri bosopetcu na tako odkrito, preprosto poniževanje samega sebe; to je navadno sorta ljudi, ki je, od vsega svobodna, vsemu sovražna, vedno pripravljena, napram vsemu in vsakomur uveljaviti svoj globoki sarkazem, svoj smeli skepticizem. Našel sem ljudi, ki so obtoževali vse — le sebe ne, ki so sami sebe postavljali vedno izven vidljivega sveta, skušali trdovratne proti-

dokaze ovreči vedno z lastno nezmotljivostjo in ki so svoje neuspehe pripisovali edinole molčeči usodi hudobnosti in zlobi ljudi . . . Konovalov pa se ni pritoževal nad usodo in govoril ni nikdar o hudobnih ljudeh . . . Vse nerednosti svojega lastnega življenja je le sam kriv, in čimbolj sem se trudil dokazovati mu, da je le »žrtev miljeja in razmer«, tem trdovratneje me je skušal prepričati, da je samo on sam kriv svoje žalostne navade, tako napram sebi, kakor napram življenju. To je bilo originalno, a jezilo me je zelo, dočim je njemu najbrže ugajalo, da je mogel samega sebe ponižati in bičati; in resnično, odkritosrčno veselje je žarelo v njegovih očeh, ko mi je zaklical s svojim zvonkim baritonom: »Vsak človek je gospod svoje usode in nikdo razven mene ni kriv, da sem podel človek!«

Iz ust kulturnega človeka bi me bile slednjič take besede manj začudile, kajti v njegovem kompliciranem in navadno nekoliko zmešanem organizmu naleti lahko na vsakovrstne bolečine in rane. Toda iz ust bosopetca — in naj si bo še tako inteligenten, je bilo nekaj nenavadnega in čudnega. Iz tega sem mogel le sklepati, da je Konovalov resnično nekaj posebnega, apartnega med svojimi tovariši; — tega pa nisem maral, ker je preveč ugovarjal mojim nazorom.

Po zunanosti je bil Konovalov tipičen zastopnik velike družbe bosopetcev. Toda čim dalje sem ga opazoval, tem bolj sem se prepričal, da imam opraviti s posebne vrste človekom te družbe, ki mi je pretil uničiti vse moje pojme o ljudeh, ki do danes niso prav nič veljali v življenju, a vendar zaslužijo kot očitno naraščajoča, mnogohoteča, stradajoča, žejna, zelo užaljena in niti najmanje neumna množica, povsem resno pozornost.

Prepir med nama je postajal vedno hujši.

Dalje sledi.

zanimajo. Zanimivo je dejstvo, da so zavzeli francoski socialisti različno stališče k zakonu: reformisti so zanj, radikali pa proti, ker se boje za svoje strokovne organizacije.

Politična kronika.

DRŽAVNI ZBOR.

Na včerajšnji govor Bienertov, katerega smo podali v kratkem izvlečku med brzojavkami, je odgovoril imenom Slov. jednote drž. posl. dr. Kramar. Izjavil je, da nima Slov. jednota nobenega vzroka spremeniti svojega opozicijskega stališča napram vladi, ker tudi ona ni spremenila svojega dosedanjega Slovanom sovražnega postopanja navzlic odpustu nemškega ministra rojaka dr. Schreinerja. Kaj misli vlada v tem oziru vbodoče storiti, o tem ni zinil baron Bienert niti besedice. On ni z nobeno besedico pripoznal, da je ravno največja ovira plodonosnega dela za ljudstvo v zbornici sedanjih sistem, katerega vlada najbrže ne misli spremeniti. Vsaj Bienert nam ni povedal ničesar novega. Tudi zasedanje deželnih zborov kaže, da vlada vstraja pri svojem ponemčujočem delovanju. Govornik se je bavil potem z razmerami v češkem deželnem zboru in Schreinerjevimi »posredovanjem« v Pragi, ki je položaj le poslabšalo in poostriilo. Zavrnil je na to denunciacije nemških nacionalcov ob priliki njegovega potovanja v Petrograd, pribil, da neoslavizem ne zasleduje nobenih političnih ciljev in grajal ponesrečeno vladno politiko proti Jugoslovanom, katere je stala državo več sto milijonov kron ob priliki aneksijske afere s Srbijo. Srbi so bili od nekdanjih prijatelji Avstrije, toda s Friedjungovimi procesi se ne pridobiva narodov. Odgovarjal mu je v znanem tonu nemškonacionalnih provincijalnih žurnalov nemški nacionalec Stölzel. Govorili so še češki agrarec Stanjek, kršč. sociallec Schoepfer in žid Stand.

Včeraj se je nadaljevala debata o Grafenauerjevem nujnem predlogu. Govorila sta Nemec Stranjsky in Čeh o. Schillinger o čeških razmerah, o korozijah pa vsenemški Malik. Opisoval je jezikovne boje Slovencev kot kaprico nekaterih hujšakcev, denunciral slov. drž. uradnike, da ne znajo nemški (!), ker jim dajejo nemški profesorji na gimnazijah nezasluzeno iz nemščine izvrstne rede (!) in dejal, da delajo Slovenci v štaj. dež. zboru panslaviistično politiko. Da je bilo kaj zabave, se je sprl s Čehi in Grafenauerjem. Razprava o tem predlogu se danes nadaljuje in misli Dobernigovo in Malikovo modrost še enkrat prežvekovati mariborski Wastian. **Radovedni smo, ali se bode za repliko oglašil tudi kak poslanec iz Slov. kluba, ki je stavil ta nujni predlog?**

V včerajšnji seji je naznanil minister Georgi, da je **rekrutni zakon** že sankcioniran.

Slovenska jednota je v sporazumu z vsemi v njej združenimi klubi sklenila, **da glasuje proti proračunu in proti celemu finančnemu načrtu**, ako se ne spremene razmere med vlado in njo.

Nemški nacionanci so šli naznaniti svoje »jeze« in »ogorčenja« nad **postopanjem Stürgkhovim** tudi ministrskemu predsedniku Bienertu. Wastian je vedel povedati, da nastane med nemškim »prebivalstvom« na Spod. Štajerju cela revolucija zaradi Schmoranzerevega imenovanja. Bienert očitno ni bil o tem prepričan in je odgovoril, da je enostransko postopanje na ljubo eni stranki pri min. Stürgkhu izključeno. Tudi to hinavstvo je dostojno nemškonacionalnega; Slovence se oropa in opehari — in vsem narodom stvarno pravična vlada je potolažena!

Gospodsk zbornica tudi ni zadovoljna z davčno predlogo, — a ne zaradi tega, ker misli vlada obdati ubožnejše prebivalstvo, temveč zaradi tega, ker se je prav nežno dotaknila tudi žepov bogatih dedičev in industrialcev.

Posl. **Iv. Hribar in tov.** so interpelirali zaradi dogodkov na celovškem kolodvoru.

Železniški odsek je sklenil elektrizacijo več alpskih železnic; med njimi je proga Trst-Opčine in Attnang-Steinach-Irdning.

Proračunski odsek je sprejel zakon glede zboljšanja pokojnin »starim« penzionistom in vdovam »starega stila«. V debati je vladna predloga o kovanju 2-kronskih tolarjev in pomnožitev enokronskih novcev ter desetkronskih bankovcev.

Odposlanstvo avstrijskih industrialnih zvez je vprašalo trgovskega ministra, kaj je z govoricami o **8-urnem delavniku**. Taje odgovoril, da vprašanje še ni aktualno, ker se morajo glede take uvedbe vršiti mednarodni dogovori.

Dnevna kronika.

Stoletnica berlinskega vseučilišča. Ob priliki proslave stoletnice berlinskega vseučilišča so poslali vsem inozemskim vseučiliščem in akademijam pozivnice. Pariško vseučilišče je poziv sprejelo, dočim ga bode akademija gotovo odbila.

Leto repatic nazivajo astronomi leto 1910. — Razven dveh velikih repatic — Hallejeve in nove repatic 1910 A je še množina manjših kometov, ki se bodo to leto pokazali. Tako je n. pr. repatica 1905 II. Swift je bila januarja v perihelu (v največji bližini solnca), a ni je bilo moči opaziti, ker je bil njen tek za zemljane nepovolen. Tako bo tudi opažanje Tempelove repatic, ki bode prišla koncem marca v perihel. Tudi njen pot je to leto za nas neugoden. Nasproti bomo pa lahko videli repatico 1890 VII.

Spitaler. Prišla bode v perihel početkom oktobra in za njo bomo videli takoj Arrestovo repatico, ki se je zadnjič pojavila l. 1897. Ta stopa v perihel v polovici oktobra. Verjetno je tudi, da bomo videli v septembru ali oktobru repatico 1889 V. Brooks. Ona še le pride v perihel januarja 1911. — Pogrešni so se izkazali računi prav za prav pri novi repatici 1910 A. Težko je določiti položaj črte, v kateri potuje ta zvezda, ker njena pot ni kriva črta, ampak najbrže pravce, tako da se zvezda ne bode vrnila nikdar več.

Zgodovinske starine so našli pri Schwabenheimu na Badenskem v globini enega metra pod zemljo. Razkopali so slučajno star grob in v njem so našli poleg ogrinja zlate okrase, meč, pasove sponke, zlate broške in krasen perlov križ. Poleg teh stvari je ležal denar z napisom: »Konstantin Veliki«.

Menih je pobegnil v osebi trapistovskega patra Delmotte iz samostana Trefontaine pri Rimu. Delmotte je bil gospodar v samostanu, ki ima velika posestva in zelo mnogo živine. On je predstavljal samostan napram oblastem, je za nja kupoval vse in vse po svoji volji prodaval. Med nemškim prijem in med francoskim predstojnikom je obstajalo ljuto sovraštvo, radi katerega je Nemec tako nahujskal trapista nad predstojnika, da so ga vedno štirje zasledovali in pazili. Delmotteu je seveda postalo to neznosno in sedaj je komaj ušel v avtomobilu nekoga prijatelja, za njim je udrla tolpa trapistov, a Delmotte je v Rimu na varnem. — To so bratje v Kristusu!

v **„Slovensky Dennik“**. Pod tem naslovom je v nedeljo izšla prva številka tega slovaškega dnevnika. Po dolgi vrsti let zopet novi poskus dati Slovakom politični organ, ki bi dnevno informiral slovaško občinstvo o javnem življenju. Dokler so bili Slovaki pasivni, niso tako občutili potrebe dnevnika. Živelo se je in živi se mnogokje še danes tako, da se ne gleda na tok časa. Patriarhalne razmere, katere se nervozni žurnalisti sedajnosti zamenjati ne morejo. Iz tega staroveškega osredja so se Narodne Noviny prvokrat poskušile dvigniti koncem minulega stoletja. Ali poskus z njimi kot dnevnikom je trajal le kratek čas. To tudi ni bilo mogoče v provincijskem mestecu brez telefona in brez velikega političnega življenja. — Pozneje se našel privatni podjetnik v Pešti, neki Székely, ki je začel izdajati „Slovensky Dennik“ in si vzel za urednika takrat še mladega časnikarja Milana Hodžo, kateri se je v par letih razvil v prvega slovaškega politika in žurnalista, kojega Slovensky Tyždennik (tednik) pomeni v zgodovini slovaškega prepoveda veliko epoho. — Slovensky Tyždennik je bil naslednik Slovenskega Dennika, ki se ni dolgo držal. Takrat, ko se je Slovaško šele začelo prebujati, je bilo še med narodom malo razumevanja za dnevnik, izhajajoč v Pešti. Vendar je Hodža vedno še upal na zopetno ustanovitev dnevnika. Kot aktivni politik je bridko čutil pomanjkanje narodnega dnevnega organa, ko je ogrska vlada izdajala z velikimi podporami madžarofilske Slovenske Noviny, ki so v tisočih eksemplarjev dan za dnevnik trovale bralce tega slovaški pisanega lista: Bilo je potrebno paralizirati ta vpliv. Zato je zopet začel izhajati Slovensky Dennik. Z naraščanjem slovaške zavednosti je naraslo tudi število inteligence, ki je kravovo potrebovala dnevni organ, ker Slovensky Tyždenik in Ludove Noviny so pisane za priprosto ljudstvo. Slovaški inteligenci je namenjen Dennik. Že iz prve številke je pa tudi opaziti, da bo list vzdrževal ozke stike s kulturnim življenjem Čehov, ker glavno kulturno delo za Slovaške se vrši tudi na bregovih Vltave. Slovensky Dennik je za Slovaške politični čin prve vrste. — Upamo, da se tokrat vzdrži.

v **Turgenjeva roman na odru**. Znani roman Ivana Sergejeviča Turgenjeva „Očetje in sinovi“ je dramatisiran in predstavljal so ga že z uspehom na nekem moskovskem odru. Sam avtor je napisal tudi dramo v dveh dejanjih „Tuji kruh“, ki se je že igrala v Zagrebu.

v **† Ljudevit Hevessy**. Na kratko smo že za bilježili naglo smrt dunajskega feljtonista in kritika Ljudevita Hevessyja, ki se je v nedeljo zvečer ustrelil na Dunaju, najbrž radi bojazni, ker je zadnji čas med spanjem zelo trpel svojo karijero je Hevessy počel pri „Pester Lloyd“, potem pa je bil več let stalnim sodelavnikom dunajskega „Fremdenblatta“, v katerem so izšle nekatere znamenite njegove kritike. Hevessy je bil rojen Madžar in je zelo veliko pisal tudi v madžarskem jeziku.

a **Za drugi milijon** češke šolske matice je bilo do 28. febr. nabranih 6139 K 19 vin.

a **Časopis čeških poštних uradnikov** je svojo 5. številko l. letnika izdal kot „slovensko številko“. Ima v njej poziv na slov. poštno uradništvo, naj se pridruži „društvu c. kr. čeških in slovaških poštних uradnikov v kraljestvih in deželah v drž. zboru zastopanih“, ker je to društvo razširilo svoj delokrog na vse avstr. pokrajine. List obljublja, da bo imel stalno slovensko prilogo.

SLOVENCII! Gdč. Thalerjeva in gosp. Povhe iz deželnega gledališča ljubljanskega, gostujeta v mariborskem slovenskem gledališču dne 6. sušca 1910. Igra se štiridejanska burka s petjem „Šivilja“. — Vsi v slovensko gledališče!!!

Štajerske novice.

d **Društvo avstrijskih vinorejcev** je sklenilo prirediti v nedeljo dne 6. marca v Sofijinih dvorauh na Dunaju (III., Marxergasse 13) protestni shod vseh avstrijskih vinorejcev proti nameravanemu vinskemu davku. Društvo poziva vsa bratska društva, zadrage in zveze po celi Avstriji, da se udeležijo vsaj po odposlancih tega protestnega shoda. Nevarnost je velika, zato se kličejo vsi vinorejci na bojno plan proti novemu davku. Shoda se udeležita tudi drž. posl. gg. dr. Ploj in Roblek. (Za naša vinorejska in kmetijska društva, zadrage, korporacije itd. bi bilo morda umestno, da bi se pridružile vsaj brzojavno protestu vseh avstrijskih vinorejcev proti škodljivi nakani vlade.) O poteku shoda in sklepih bomo poročali.

d **Čudno postopanje državne oblasti**. Svoj čas smo pribili, da je ob priliki vsenemških burševskih slavnosti v Celju vihrala nad davčnim uradom v Celju izdajalska frankfurterska zastava. Nismo nič slišali, da bi ukrenil g. Hausenbichler kaj proti temu. Sedaj pa razpisuje celjski davčni urad službo pisarniškega uradnika v — „vahtarici“, torej listu, ki vedno na najsrამოტnejši način blati in sramoti — slovenske davkoplačevalce. Takim vsenemškim kapricam državnih uradov se mora napraviti konec.

a **Zadnja imenovanja deželnega šolskega sveta**. Za nadučitelja na nemških razredih krčevinsko-leitersperske ljudske šole je imenovan nadučitelj v Pobrežju Tomaž Wernitznik, na slovenskih razredih Ferdinand Reich; za nadučitelja v Žičah štajercijanec Tschutschek, v Središču g. Anton Kosi. — Za def. učitelja, oz. učiteljico v Zidanem mostu g. Al. Bučar iz Dobrne, v Trbovljah-Vodah prov. učiteljica Ana Gorjupova, v St. Lovrencu na Dr. p. prov. učitelj J. Zel. — Predstavljen je nadučitelj Šimen Vodenik iz St. Jurja ob Pesnici v Limbuš in učiteljica Tinica Bregantova iz Središča v Konjice. — Upokojenemu učitelju v Sv. Križu pri Slatini Francu Wesiaku se je izreklo priznanje. — Deželni šolski svet je izrekel enorazredni hrastniški nemški šoli pravico javnosti in je odobril razširjenje zloglasne šulferajnske šole pri Sv. Lenartu v trirazrednico. O teh imenovanjih še spregovorimo.

a **„Vrhunec slovenske nesramnosti“** imenuje graški „Tagbl.“ notico „Nar. Dnevni“, v kateri je pribil, da so štajerski deželni uradniki v odgovor na to, da so se jim tudi na stroške slov. deželnih davkoplačevalcev uradile plače, podpisali takoj 2000 K za Roseggerjevo ustanovo. Mi bomo vendar smeli protestirati proti temu, da se naš denar tako izzivalno porablja proti nam! Kakor rečeno, o stvari še ni padla zadnja beseda.

Bralno društvo na Bregu priredi v nedeljo dne 6. tm. prijateljski sestanek v društvenem prostoru gostilne Pleterski na Bregu, na katerega uljudno vabi vse ude in prijatelje društva odbor.

v **Premeščen** je slovenski žel. uradnik gosp. Božidar De-franceschi iz Vuhreda v Dravski dolini v Trzič na Primorsko. Zopet eden naroden delavec manj v Dravski dolini.

d **Iz Žaleca**. Poštna ekspeditorica gdč. Franč. Završnik je imenovana za poštno oficijantinja 3. sl. razreda. — Ob tej priliki smo se tudi spomnili, da je naš poštar Krischan daroval 10 kron za Reseggerjevo ustanovo, naperjeno proti Slovincem. Ali bode narodni trg Žalec trpel tacega človeka še dalje za svojega poštarja? Ako vleče g. Krischana njegovo nedvomno pristno prusko srce k Nemcem, zakaj pa ne gre med nje na Zg. Štajer.

v **Občina trg Žalec** je vložila po poslancu g. Fr. Robleku peticijo glede odprave samonemških napisov na postajah Celje-Velenje pri žel. ministerstvu. Storite tudi ostale občine Savinjske doline narodno dolžnost, da se naj ta madež odpravi v Sav. dolini.

d **Iz Ptujja**. Pogreb gospoda profesorja Zelenika je bil kljub silno slabemu vremenu nad vse veličasten. Zastopane so bile vse slovenske korporacije. Častno spremstvo so oskrbovali ptujski sokoli. Ptujsko slov. pevsko društvo je zapelo tri izvanredno lepe zборе. Mnogo prijateljev je spremljalo nepozabnega gospoda profesorja na vozovih še k Sv. Urbanu, kamor so došli še le ob 5. uri. Ves sprevoz je trajal nad štiri ure. V domači zemlji, med svojimi rojaki, počiva zdaj truplo draga našega prijatelja, ki je celo svoje življenje za nje nesebično in požrtvovalno deloval.

v **Iz Podsrede** nam pišejo: L. 1895. se je na južni strani trga potegnil velik zemeljski plaz.

Ker se baš na isti strani dolina Bistrice zelo zoži, je bila nevarnost, da v dolino zlezla zemlja zajezi potok Bistrice, ki bi potem poplavlila polje in travnike pod trgom in razdejala cesto na Št. Peter pod Šv. gorami. Ckr. okrajno glavarstvo je poslalo sem oddelek ptujskih pionirjev, da za slučaj potrebe stopijo v akcijo. Plaz je pokopal dve hiši z vsemi soposlopji in premaknil strugo Bistrice kakih 20 m proti severo-vzhodu; že zelo ozko sotesko je še bolj zožil. Druge nesreče ni bilo. — Letos je začela zemlja zopet lezti, in nastala je stara nevarnost. Nad nevarnim terenom je, liki morskim okom v Karpatih, nastalo idilično jezero, ki polagoma nika v zemljo in izpodjeda trdna tla.

d Iz Podsrede. Tukajšnjemu učitelju gosp. Janku Ličarju je nekdo izmaknil 200 K. Približuje se Velika noč in uzmovič si je hotel najbrž na ta način priskrbeti vesele praznike.

d „Sokol“ v Sevnici. Kakor se je že v tem listu poročalo, je imel sevnški odsek brežiškega „Sokola“ pretečeno nedeljo zborovanje. Tega zborovanja so se vdeležili tudi bratje iz Brežic in Krškega, za kar se jim najsrčneje zahvalujemo. Pri volitvi je bil za načelnika izvoljen brat Fr. Drnovšek, za tajnika brat Jože Šerbec, za blagajnika brat Juro Perjevič, za orodjarja brat Ernst Hlebec, za odbornika in namestnika pa Ivan Križan in Kristjan Starkl. Izvolila sta se tudi pregledovalca računov. Udeležba je bila polvoljna, tako da je upati, da bo „Sokol“ v kratkem času zopet razprostrl svoje peruti. Upamo, da bo se oglasilo dovolj novih izvršujočih članov in kličemo stari in še pristopajočim članom krepek nazdar!

d Iz Trstenika. Odlično mesto v boju zoper „nevernike“ pri požarni brambi ivanjkovski zavzema vsekakor občinski odbornik Tomaž Novak iz Mihalovca. Slabo je to za obč. odbornika, ki bi moral kot tak najbolj podpirati nestrankarska občekoristna društva; za tako sivo glavo, kakor ste vi, g. Novak, pa je tako početje naravnost grdo in sramotno.

v Ustanovni občni zbor podružnice sv. C. in M. za Središče in okolico se vrši v nedeljo, 6. marca t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. A. Zidariča. Na ta shod se rodoljubi in rodoljubkinje, prijatelji in prijateljice slovenske šolske dece prijazno vabijo.

v Iz Kamenščaka. Svetinjski veterani smo se torej srečno otresli „liberalizma“, kakor to z velikim zadoščenjem povdarjamo v Sl. Gosp. „Liberalizem“ je pač za nas „muk“, „muk“; zato pa smo nekateri z vsemi — tudi nepostavnimi pripomočki delali nato, da smo sedaj srečno prijadrali v temo klerikalizma. Že vemo, zakaj v — temo; pa oni tudi. Torej pst!

v Navodilo za nasad s kulturno vrbo. Na zgodaj spomladi 30 cm globoko zrigolano in poravnano zemljo se meseca aprila ali tudi še pozneje potikajo 25 cm dolge sadike ob napetem motvozu 10 cm narazen do gorenjega konca. — Vrste se narede proti poldnevni in 30 cm narazen. Treba je za kvadr. meter 30, za ar 3000, za oral pa 180 tisoč sadik. *) Nasad se prvo leto enkrat ali dvakrat okopa ter se skrbi, da mlade vrbe ne preraste trava in razno zelišče. Že vp. vič zrasto do 1 m dolge šibe, katere se vsako leto meseca februarja ali še prej porežejo. V 2. letu pa znaša pridelek že povprečno 60 q na oralu, kar je vredno 360 do 400 K, na boljši zemlji pa tudi še več. Jeden nasad traja 20 in več let. Če se tuintam gnoji z umetnimi gnojili, se pridelek dostikrat podvoji. Ker so stroški za vzdrževanje — enkratna kop in rezanje — le malenkostni, da taka kultura tudi v slabi letini boljši dobiček kot vsaka druga. Pridelek je skoraj najbolje takoj v zelenemu stanju prodati. Za cent se plača 5 do 10 K. — Ima pa posestnik kak primeren prostor splitvo stoječo ali počasi tekočo vodo, naj postavi zeleno vrbje v vodo, kjer bode do meseca maja tako ozelenelo, da se bode dalo z majilniki — pinceti in podobnim železnim orodjem beliti. Obeljeno šibje se na solncu posuti, poveže v snope in shrani. Kakor pri zelenem se tudi tukaj cena ravna po debelosti in dolgosti; najdaljše in najtanjše šibe so najdražje. Sedaj se plača za cent 30 do 40 K, pa tudi še več. Državni pletarski zavodi posredujejo tozadevno trgovino potom nalašč za to ustanovljenega društva na Dunaju. Toliko v odgovor na mnogoštevilna vprašanja, ki so mi došla vsled članka o vrboreji, prijavljenega v cenj. „Nar. D.“. Anton Ogorelec.

*) Sadike stanejo v Državni delavnici pri Sv. Barbari v Haložah 3 K tisoč, def. odbor pa zahteva 5 kron.

a Nesrečni zaljubljenec. V Ptuj se je ustrelil mehanik Hans Spružina trikrat v pljuča. prvo pomoč mu je dal zdravnik dr. Bela Stuhec. potem so ga prepeljali v bolnišnico. Mladi mož je to storil vsled nesrečne ljubezni.

v Iz šmarskega okraja dobivamo dan za dnem vprašanja, kako to, da se volitve v okrajni zastop ne razpišejo. Doba je že lani potekla. Če mislijo oblasti, da tudi tukaj protekcija klerikalcev mora igrati svojo vlogo, so se presneto zmotile, in jim bomo take zabrusili na pristojnem mestu, da jim bo par mesecev brnelo po ušesih.

v Iz Ormoža. Dne 19. decembra 1909 je priredilo domače učiteljstvo na narodni šoli hardečki običajno božičnico, pri kateri so šolski otroci izpolnili program s pevskimi točkami, gledališko predstavo in s šaljivimi prizori. Čisti dobiček je bil namenjen za uboge otroke našega šolskega okraja. med katere se je razdelila obleka in obutev. Stroški so se pokrili z radovoljnimi darovi. Ta prireditve ni dala miru štajercijanskemu članu krajnega šolskega sveta okoliške šole Baumanu. Prišel je takoj po prireditvi v gostilno pri Gomziju v Ormožu, kjer je pred mnogoštevilnimi gosti zakričal: „Ti vragovi v šoli teater delajo, mi kmetje pa s krvavimi žulji plačujemo.“ Za to žalitev je slov. učiteljstvo hardeške šole po dr. Serneču — Baumanu tožilo. Bauman je bil obsojen na 50 K globe. Tako razume član krajnega šolskega sveta mladinsko skrb. Njegova sveta dolžnost bi bila, da z vsemi močmi podpira prireditve v prid ubogih šolarjev svojega okraja. On pa revčkom ne privošči tople obleke in obutve in žali uzorno učiteljstvo, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. Proč s takim človekom iz krajnega šolskega sveta!

v Občina Armeško v brežiškem okraju ima še vedno samo nemški pečat „Gemeindeamt Armescho“. Sramota za slovensko občino v popolnoma slovenskem okraju!

v Iz Rajhenburga. Tovarna čokolade in likerja, last trapistov v Rajhenburgu, izdaja v popolnoma slovenskem trgu Rajhenburgu nemške reklamne koledarje. Očetje trapisti, ali bi ne kazalo nabaviti si tudi popolnoma slovenskih?

d Štajerska konjerejska družba je imela v pondeljek v Gradcu svoj občni zbor. Družba šteje sedaj 10 častnih, 7 ustanovnih in 912 rednih članov; prometa je bilo minulo leto 38.397'19 K. Predsednik Rossmanit je poročal, da je podelilo poljedelsko ministerstvo podpore 8.000 kron za premiranje kobil, za državna darila pa se je zvišal znesek od 10 na 12 tisoč kron. Srebrno kolajno kot odlikovanje sta dobila odlična konjerejca gg. Jože Paner v Braslovčah in Jožko Rajh iz Ljutomerske okolice; oba sta tudi na 3 leta izvoljena v odbor.

d Mit dem Essen — Čim več dni in tednov poteče od zaključenja deželnozb. zasedanja, tem radikalnejše so resolucije, katere sprejme paromizij „nafajhtanih“ nemških zaplotnikov po spodnještajerskih mestih, kadar jim njihovi dež poslanci pripovedujejo o grozotah svojega boja proti slov. obstrukciji. V Slovenjgradu so pozvali častiti meščani, zbrani v Gollovi posebni sobi pri pivu, g. Langerja, naj zahteva v Gradcu nemški poslovni jezik v dež. zboru. No — ostalo bo pač le pri zahtevi!

Drobne novice. V Celju je prišel pod voz petletni otrok železničarja Rajniša. Otroku je strlo kolo desno nogo in je dobil tudi še več drugih poškodb. Spravili so ga v bolnišnico. Nesreča se je zgodila vsled tega, ker so se konji splašili godbe pri pogrebu nemškutarskega kovača Grilca. — Sladkor se je podražil od 1. marca naprej po 4 vin. pri kilogramu. — Onesvestil in zgrudil se je v gosposki ulici v Gradcu nam. stavbni svetnik V. Butta. Spravili so ga z rešilnim vozom v bolnišnico in ko si je malo odpomogel, domu. — Vlada ni odobrila izvolitve I. Ferka za starokatoliškega župnika v Gradcu. Ferk je sedaj na Moravskem in je rodom iz Slov. goric.

Druge slov. dežele.

v V ustanovni odsek „društva za preiskovanje jam“ na Kranjskem je izvoljenih 7 Slovencev in 5 Nemcev. Po kakem ključu?

v Razprava v zadevi tožbe Sofije Borštnikove proti ravnatelju slov. gledališča v Ljubljani g. Govekarju se je v svrhu zaslišanja prič preložila na 18. tm.

d Dr. Boris Zarnik, kranjski rojak, je dobil venio legendi kot docent na vseučilišču v Würzburgu.

v Poročel se danes v Ljubljani mestni višji inženir g. Matko Prelovšek z gđ. Elizo pl. Kubanyi, hčerko gospe Lujize Leustekove.

v Na koncertu „Glasbene Matice“ dne 9. tm. v Ljubljani bo možki in mešani pevski zbor izvajal izključno najnovejše slovenske izvirne in razun ene doslej še nikjer izvajane pevske točke.

d Belokranjska železnica. Železniški minister se je odločil sprejeti pri zgradbi belokranjske železnice od komisije mu priporočeno progo Semič — železniški predor pri Preloki — Črnomelj — Metlika.

d Nesreča na Južni železnici. V noči od torka na sredo se je med Zagorjem in Trbovljami utrgala skala in padla na tir. Trčil je v njo brzovlak št. 6. Poškodovana je k sreči samo lokomotiva. Na Južni železnici se nesreče neverjetno množe. Prdd kratkim se je odpustilo zopet več čuvajev — torej nesmiselno štedenje — vir vseh nesreč.

v Izidor Colle, znani defraudant pri „banca popolare“ v Gorici, ki je bil na zahtevo avstr. oblasti nedavno na otoku Krfu aretiran, bo izročen okr. sodišču v Gorici.

v Iz zapora v Celovcu je pobegnil znani vlomilec Edvard Pogačar, ki je svoj čas vlomil v ljubljansko škofijo in zvršil več sleparij po Koroškem, z nekim drugim vlomilcem Warmutom v — duhovski obleki.

v 36 pivovarn na Koroškem je zvarilo v l. 1909 v celem 246.348 hl piva.

Obrambni vestnik.

v Za CMD se je nabralo v gostilni Fazarinc na Ostrožnem 12 K, kvartavci pri g. J. Hočevanju v Celju K 5'60, in 10 K iz neke poravnave po g. dr. Zdojšeku, znesek 27 K 60 v se je poslal Družbi.

v Za Ciril-Metodovo družbo je darovala gospa M. Roblekova st. 25 kron žalski ženski podružnici povodom družbine 25 letnice in kot odgovor na Cirilmetodarijo. Slava rodoljubni gospe! — Na občnem zboru žalskih podružnic se je nabralo tudi na predlog g. Černeja iz Griž 25 kron kot odgovor na klerikalne napade na slov. šolsko družbo. Taki odgovori so najlepši in najizdatnejši!

v (Odgovor na Ciril Metodarijo). Gospod Fr. Kolenc, veleposestnik v Juvanju v Zg. Savinski dolini, je daroval za družbo kot odgovor na Slovenčeve podlosti znesek K 10'20. Vrlema narodnjaku želimo mnogo posnemalcev!

v Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala gđ. Tilka Fünk v Št. Petru K 3, ki je nabrala na gostiji g. Fr. Gobca, veleposestnika v Št. Petru. Hvala!

v Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 576. Fran Matejčič ckr. dež. šol. svetnik v Trstu (plačal 200 K); 577. Prvi krožek magistratnih uradnikov: Jan Duffe stavb. svetnik, Al. Ciuha ravnatelj in Dam. Šaplja pristav (plačali 200 K); 578. Drugi krožek magistratnih uradnikov: Ivan Sašek svetnik, F. Trdina knjigovodja in Janko Rupnik konceptni pristav (plačali 200 K); 579. Tržaški kvartet: Dr. Irgolič, Mahkota, Prunk, in Šink; 580. P. J. v Trstu; 581. Kmetiška posojilnica na Vrhniki (plačala 200 K); 582. Posojilnica v Žužemberku (plačala 200 K).

Društvene vesti.

d Učiteljsko društvo za brežiški in sevnški okraj ima svojo redno zborovanje v nedeljo, dne 6. marca t. l. ob 10. uri popoldne v šoli v Brežicah. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Volitev delegatov za „Zvezo“. 4. Predavanje tov. Rismala. 5. Slučajnosti. Predavanje tov. Supanca odpade, ker je moral zaradi bolezni odpotovati na jug. — Pred zborovanjem je sestanek šolskih voditeljev, ki ga skliče g. okr. šol. nadzornik. Obične udeležbe pričakuje odbor.

d Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v četrtek 3. marca ob pol 11. v okoliški šoli v Ptuj. Spored: zapisnik, dopisi, volitev odposlancev za Zavezo, slučajnosti. Pred zborovanjem ob 10. uri pevska vaja. (II. Moh. pesmarica).

a Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer zboruje v četrtek, dne 3. marca 1910 po vspredu 10. februarja 1910. Ljutomer, 28. febr. 1910. Za odbor Fran Čeh.

d Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu ima IV. redni občni zbor dne 5. sušca 1910 ob 8. uri zvečer v prostorih Osojnikove restavracije (Leonhard. ul.) s sledečim vzporedom: 1. Čitanje zapisnika, 2. poročilo odborov, 3. glavna poročila odbornikov, 4. poročila revizorjev, 5. poročilo klubov, 6. volitev nov. odbora, 7. slučajnosti.

d „Kras“ društvo slov. agr. na Dunaju priredi svoj IV. redni občni zbor dne 5. sušca t. l. točno ob 8. z običajnim dnevnim redom v XVIII. okraju, vogal Dittes in Hofstattgasse. Slovanski gostje dobro došli!

a Klub slov. tehnikov v Pragi naznanja predavanje t. Mil. Dolinarja: „O modernem gibanju v arhitekturi“, ki se vrši v petek, 4. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji g. Kettnerja na Kralj. Vinogradih.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25.—
polletno	12'50
četrtletno	6'30
mesečno	2'10

Za Nemčijo:

celoletno	K 28.—
---------------------	--------

Za vse druge dežele K 30.—.

Naročnina se pošilja naprej.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

KOTNIKOV POGREB.

Vrhnika, 3. marca. Pogreb velikega dobrotnika Ciril-Metodove družbe g. Karla Kotnika je bil veličastna žalna manifestacija. Šlo je za krsto nad 1000 ljudi, med njimi 150 sokolov z zastavami. Vsa tri ljublj. sokolska društva so bila zastopana po odposlancih, vrhu tega pa sokolska društva iz Laverce, Kranja, Ribnice, Postojne, Logatca in dr. Zastopana so bila tudi mnogobrojna pevka društva, med njimi »Ljubljanski Zvon« z zastavo; došli so žalujoči rojaki iz vseh sloveskih pokrajin. Glavni odbor Ciril-Metodove družbe so zastopali gg. Senekovič, Hudovernik in dr. Gregor Žerjav. Na grobu je govoril družbin prvomestnik A. Senekovič.

ZMERNI KLERIKALCI PROTI »SLOVENCU«.

Ljubljana, 3. marca. Med zmernejšimi klerikalci vlada splošno ogorčenje zaradi »Slovenčeve« gonje proti Ciril-Metodovi družbi in prihajajo ostre izjave proti tozadevnemu postopanju strankinega vodstva in listov.

KLERIKALNA PODIVJANOST.

Ljubljana, 3. marca. V Hrušici pri Ljubljani je nek v to našuntan član duhovniškega telovadnega društva »Čuk« do smrti zabodel nekega naprednjaka vsled strankarskega sovraštva.

STANJE DR. LUEGERJA.

Dunaj, 3. marca. Zdravniki so izdali ob 9. uri dop. sledeči bulletin: Vročina 36,3, žila 80, delovanje srca in ledvic kakor včeraj, pljuča normalne, rana se je očistila, sprejemanje hrane naravnim potom zelo majhno, zavest popolna, telesne moči kakor včeraj.

Dunaj, 3. marca. Luegerjevo stanje je še vedno brezupno; v rotovžu so začeli včeraj upati v preobrat, ko se je bolnik interesiral za sestavitev obeda in je tudi nekaj malega jedel; uro pozneje je pa vse zopet izbruhal. Po človeški presoji je nemogoče, da bi dr. Lueger ozdravel. Uremične prikazni zastrupljajo počasi kri (ker ledvice pravilno ne funkcijonirajo), moči pešajo, ker telo ne dobiva potrebne hrane. Vendar pa bode minilo še nekoliko dni, predno župan vsled opešanja telesnih moči umrje.

GROZEČA STAVKA ŽELEZNIČARJEV NA FRANCOSKEM.

Pariz, 3. marca. Grozečo stavko na drž. železnice je odvrnilo ravnateljstvo zapadne železnice in minister Millerand s tem, da so obljubili železničarjem izpolnitev njihovih zahtev.

SNEŽENI PLAZ IN POVODNJI.

Berlin, 3. marca. »Tageblatt« poroča iz Novega Jorka o nesreči, ki se je zgodila bl. Everetta v Kaskadskih gorah, kjer je zasul sneženi plaz ekspresni vlak in ga porinil s proge v 200 m globoki prepad: 23 oseb je mrtvih, 30 težko ranjenih, 25 jih manjka. Rešilna ekspedicija še vedno sliši iz globočine klice na pomoč.

Pariz, 3. marca. Vsled neprestanega deževja so izstopile reke v departementu Morbihan. V Hennebontu in okolici so morali ustaviti plavže, vsled česar je mnogo delavcev izgubilo službo. — Sena je v Parizu padla za 10 cm.

KONFERENCA SRBO-HRVATSKE KOALICIJE.

Zagreb, 3. marca. — Konferenca srbo-hrvatske koalicije, ki se vrši jutri, se bode bavila v prvi vrsti z vprašanjem volilne reforme za sabor, nadalje z odnošajem napram vladi.

BURNI DOGODKI V FRANCOSKEM PARLAMENTU.

Pariz, 3. marca. Zbornica je sprejela s 416 proti 67 glasom finančni zakon. Seja je trajala do 1. ure zjutraj. Koncem seje se je sprejel dnevni red za prihodnjo sejo, na katerem je tudi zakon za varstvo posvetne šole pred klerikalnimi napadi. Pri glasovanju so začeli poslanci na desnici kričati in razbijati s pulti; levica in skrajna levica ste jim istotako burno odgovorili. V splošnem trušču je razbil nek poslanec pult, drug mu ga je hotel izdreti in vsled tega je do-

šlo do velikega pretepa. Konečno je predsednik sejo suspendiral.

ITALJANSKA PRAVNA FAKULTETA

Dunaj, 3. marca. Predloga o reaktiviranju italj. pravne fakultete se bode obravnavala med zakonom proti pijančevanju in zakonom o službeni pragmatiki državnega uradništva.

Dunaj, 3. marca. Med slovenskim dijaštvom vlada veliko razburjenje vsled italjanskega vseučilišnega vprašanja. Jugoslovanski poslanci so sicer povdarjali junktim med italjansko in slovensko pravno fakulteto, pa zdi se, da ne nameravajo v tem oziru storiti nobenih pozitivnih korakov.

DROBNE NOVICE.

Mostec na Češkem, 3. marca. Zvedelo se je sedaj, da je orožništvo v Ladovicah zabranilo sestanek češke anarhistične (!) mladine.

Praga, 3. marca. Češki klerikalci so mislili imeti o Veliki noči strankin shod, na katerem bi došle na razgovor notranje, sedaj precej žalostne razmere v stranki. Sedaj pa prevladujejo klerikalci, ali bi sploh kazalo sklicati shod z ozirom na praznike in na nerednosti v stranki.

Zagreb, 2. marca. Vlada baje namerava sklicati hrvaški sabor dne 18. marca.

Carigrad, 3. marca. — Danes je dospel semkaj srbski minister za zunanje zadeve Milovanović. Na kolodvoru ga je sprejel srbski poslanik in zastopnik turškega ministra za zunanje zadeve, Rifaad paše.

Belgrad, 3. marca. Kralj Peter bode dospel v Petrograd na obisk k ruskemu carju dne 22. marca.

Po svetu.

v Stražnika iz jeze ustrelil. V Düsseldorfu je bil krčmar Vogel zaradi nočnega motenja miru in zaradi ustavljanja stražniku obsojen na 2 meseca zapore. Ker je sodišče njegov revizijski predlog zavrnilo, je šel še istega dne zvečer na stanovanje dotičnega stražnika po imenu Wersterja in rekel njegovi ženi, da ima z njenim možem govoriti v službeni zadevi. Ko je Werster prišel, ga je Vogel z revolverjem ustrelil naravnost v srce. Nato je pobegnil in streljal na stražnike in ljudi, ki so ga zasledovali. Posrečilo se je ga ujeti.

a Zaradi ženske. V soboto popoldne se je vršil na Dunaju dvoboj na pištole med namestništvem uradnikom dr. Mayerjem in baron Wiederhoferjem, mlajšim sinom slavnega umrlega klinika. Wiederhofer je bil težko ranjen in je pri prevozu v bolnišnico umrl. Dvoboj se je vršil, ker je Wiederhofer zasledoval Mayerjevo ženo, Dr. Mayer bo vložil prošnjo na cesarja, da se sodno postopanje proti njemu ustavi. Drugi zopet poročajo, da je z ženo vred pobegnil v Švico.

a Osební vlak je zasul snežni plaz pri Everettu v združeni državi Washington. Najprej je vlak tako zavozil v sneg, da se ni mogel ganiti, sedaj ga je pa še od zgoraj pokrilo. Pomožni vlak so že odposlali.

a 200.000 kron je zapadlo. Turška vlada je onih 200.000 ki sta jih položila dunajska konjetrca Leopold Hauser in W. Schlesinger kot kavcijo, da bodeta resnično dobavila po pogodbi naročene konje, proglasila za zapadle, ker trgovca nista izpolnila obljub.

a Poneverjenje sodnega uradnika. Preiskava proti deželnosodnemu svetniku Greinerju, ki je poneveril v Bambergu 237.000 mark otroškega denarja, je končana. Možak je varoval denar tako nekako 30 let.

a Napad na vlak. Pred vlak, ki bi bil imel priti v nedeljo zvečer ob sedmih na Reko, so neznani zlikovci v Josipdolu blizu Ogulina navalili veliko skalo na progo, da bi skočil vlak s tira. Strojvodja je pa bil toli pazljiv, da je zapazil oviro in vlak ustavljal, ali stroj je vendar butl ob pečino. Pri tem se je pokvaril tako, da je komaj in komaj prišel do postaje Kameral-Moravica, kjer so pripravili drugo lokomotivo. Potniki so prišli z velikimi zamudami v Reko.

a Kako reveži umirajo. Po nekem poročilu iz Dunaja so našli v Kagraru neke na slami truplo nekega moža, ki je po zdravniški izpovedi moral ležati že več tednov mrtev v slami. Sedaj so prepoznali v mrliču 16 let starega dninarja Samuela Bundschuch.

a Razburljivo slovo se je odigralo v Velikem Varaždinu, ko je odhajal 57. pešpolk na Dunaj. Ko je namreč korakal polk proti kolodvoru, je vrgel neki do sedaj neznani možak malo bombo na poveljnika polkovnika Ludovika Schreitterja pl. Schwarzenfelda, ki je zadela čako in jo raztrgala. Polkovniku samemu se pa na srečo ni nič zgodilo. Drugi dogodek se je pa vršil na kolodvoru. Kakor bi ga gad pičil, je namreč skočil poročnik Julij Kun nad advokatorskega kandidata Jožefa Pelleta in ga počel obdelavati s sabljo, ker jima je baje pri ženskah prišlo navzkriž.

Ali ste že odposlali zaostalo naročnino za „Nar. Dnevnik“; če še ne, storite to takoj. — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega novega naročnika!

a Deli trupla najdeni. Neki policijski pes je vedel v Parizu policijo na sled groznega hudo delstva. Na stavišču, ki je bilo obito z deskami, so našli stražniki, ko so sledili psu, glavo mlade dekleta, zavito v papir. Manjkalo je jedno uho, nos in ustnice. Kdo je morilec, še dosedaj niti ne slutijo.

d Češki klerikalni list o Slovencih. Klerikalni list v Val. Mezeričih »Novine zpod Radhošte« je prinesel dopis o Slovencih, v katerem pravi, da so vsi Slovenci po večini klerikalci, le ena peščica z ljubljanskim Hribarjem na čelu je »liberalna«. Prav tako, le farbajte svet!

Tržne cene.

2. marca.

Dunaj: Iz vseh merodajnih zunanji trgov so došla medla poročila. Ker je tudi vreme slabo, so lastniki prodajali pšenice po 10—15, rž po 25, oves po 5 vin. ceneje, a konzum je bil rezerviran in je došlo le do malega prometa.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 154 do 156 v. mlade težke 162 do 164 vin., mlade, srednje 164 do 167 v. mlade, lahke 168—172 vin. Zaloga 24.049 komadov. Prignano 946 komadov, odgnano 264. Ostalo torej 24.731 komadov. Tendence mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 13'43 pšenica za maj K 13'20, pšenica za oktober K 10'94, rž za april 8'76, rž za oktober K 8'09, oves za april 7'26, oves za oktober K —, koruza za maj K 6'30, koruza za julij K 6'44, ogrščica za avgust K —. Pšenice se zmerno ponujajo in kupuje. Tendence medla, promet 10.000 q pšenica v efektivu za 10, rž za 5 vin. cenejša, oves nespremenjen, ostalo medlo. Termini so bili za Ameriko medli, so si pozneje vsled nakupov odpomogli, a so končno bili zopet medli. Vreme lepo.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 40 1/2 do K 41 1/4, za pozneje 41 do 41 3/4. Tendence trdna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 33'90, nova kampanja kron 26'90. — Tendence trdna. Vreme: lepo.

Budimpešta: mast svinjska K 188— namizna slanina 164—.

Inserati v „Narodnem Dnevniku“

imajo najboljši uspeh.

Ženitna ponudba.

C. kr. državni uslužbenec, 42 let star, Spodnji Štajerc, z dvema hčerkama, se želi seznaniti z dobrosrčno gospodično ali samostojno vdovo, katera ima od 4000 do 5000 K. — Ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati pod — „Fortuna 5000“, glavna pošta Trst.

Proda se hiša

v Ojstrški vasi v katerej je bila že več let trgovina. Zraven je tudi veliko gospodarsko poslopje, veliki vrt za zelenjavo, nekaj polja in gozda. Poslopje je bilo še le pred 5 leti novo. Proda se zaradi preobširnega posestva, cena se izve pri lastnici: Julijani Rizmal. 139 6-3

Sukna in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franko. 96